

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Ралица Светлозарова Костадинова,
доцент по Наказателно право в Нов български университет
професионално направление: 3.6. Право
научна специалност: Наказателно право

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, в научна област: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Наказателно право), ДВ, бр. 30 от 15.04.2022 г.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със Заповед № РД - 38-255/23.05.2022 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, съм определена за външен член на Научно жури за провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в научна област: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Наказателно право), обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, обнародван в Държавен вестник, брой 30 от 15.04.2022 г. На първото заседание на научното жури ми е възложено да изготвя становище по настоящия конкурс.

I. Данни за кандидата

По обявения конкурс за доцент по наказателно право заявление за участие е подал само един кандидат: **гл. ас. д-р Николета Кирилова Кузманова**. Представените документи са оформени според изискванията и са придружени с доказателствен материал.

Николета Кузманова е магистър по право (1998 г, СУ „Св. Климент Охридски“) и „доктор“ по научна специалност 3.6. Право (Наказателно право) с тема на *дисертационния труд* „*Наказателноправна защита на политическите права на гражданите*“ (2014, СУ „Св. Кл. Охридски“). Тя има дългогодишен преподавателски и експертен опит в областта на наказателното право. От 1999 г. до 2012 г. е преподавател в Академия на МВР (асистент от 1999 г, старши асистент от 2002 г. и главен асистент от 2007 до 2012 г.). От

2000 г. до сега е преподавател в катедра „Наказателноправни науки“ на Юридическия факултет СУ „Св. Климент Охридски“ (хоноруван асистент от 2000 г., асистент от 2012 г., главен асистент от 2015 г.).

Гл. ас. д-р Николета Кузманова активно участва в академичния живот на Юридическия факултет на СУ и има значителен принос за укрепването на неговия авторитет. Тя е била научен секретар на ЮФ, а понастоящем е секретар по акредитационните въпроси. Видно от приложените документи кандидата е заемал отговорни експертни и административно-организационни длъжности в различни държавни институции (Народното събрание; Министерство на вътрешните работи, Министерство на правосъдието, Министерски съвет). Всички тези факти сочат значими и дългогодишни постижения на кандидата в учебно-преподавателската и експертната дейност в областта на наказателното право.

Гл. ас. д-р Кузманова е утвърден наказателноправен учен, чийто публикации се четат с интерес от научната общност, което е видно и от многобройните цитирания. От представената справка-самооценка и приложените писмени доказателства се установява, че кандидатът е заемал академичната длъжност главен асистент повече от две години и отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ за научна област: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право. Няма доказано по законоустановения ред плагиатство.

II. Научни трудове, представени за участие в конкурса

За участие в конкурса гл. ас. д-р Николета Кузманова представя една монография и 8 други научни публикации (четири статии и четири студии).

Монографията „Свободата на религията и наказателното право“ (София: издателство Изток – Запад, 2022, ISBN 978 – 619 – 01 – 1001 – 9, под научната редакция на доц. д-р Симеон Гройсман) е първото научно изследване, което разглежда пълно и всестранно наказателноправната защита на свободата на религията в България. Трудът е 252 страници и съдържа общо 464 бележки под линия, които препращат както към теоретични съчинения, така и към решения на Върховния касационен съд, Конституционния съд на РБ, на Европейския съд по правата на човека, съотносими към изследваната проблематика.

Изложението е логично организирано в увод, три глави и заключение. Печатното издание включва списък на използваната литература и съкращения. Глава Първа от монографията изяснява правната уредба; същността и начините за упражняване на свободата на религия. Отделено е специално вниманието на действащата Конституция от 1991 г. и пределите на правна регулация. Изясняват се понятията вяра, религия, изповедание и вероизповедание. В глава Втора авторът анализира наказателноправната защита на свободата на религията. Разглеждат се както отделните състави на престъпления против свободата на религията, така и въпросите за наказуемостта им. Направена е обща характеристика и систематизация на видовете престъпления, формулирани са изводи и препоръки. Глава Трета е посветена на наказателната отговорност за нарушаване на забраните и ограниченията, свързани със свободата на религията. Заключение систематизира научните изводи от анализа на правната уредба на свободата на религията и значението на наказателното право за нея.

По своя обем, структура, съдържание, задълбоченост на научното изследване и аргументираност на изводите представеният научен труд напълно отговаря на изискванията за монографично изследване. Изследваните в него въпроси не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор". Монографичният труд се чете увлекателно, а юридическият изказ е прецизен. Авторските тези са задълбочено аргументирани.

Чрез монографията гл. ас. д-р Кузманова демонстрира задълбочено познаване на българското наказателно право и вътрешноправната и международната правната уредба, касаеща анализираният въпроси. Това и позволява да направи блестящ наказателноправен анализ и на съответните места, когато е необходимо, да критикува в диалогичен режим съществуващи положения в теорията и законодателството. Монографичният труд е богат на научни приноси. Споделям посочените от кандидата приноси моменти в Справката за научните приноси и ще акцентирам само на някои от тях:

Монографията е първото и цялостно изследване на въпросите на наказателноправната защита на свободата на религия в българското наказателно право;

С приносен характер е историкоправният анализ на наказателноправната защита на свободата на религия в България от 1896 г. до наши дни;

Като изследва отделните видове престъпления против религията в историкоправен аспект авторът очертава наказателната политика на държавата по отношение на свободата на религията. Освен да изведе подходите при криминализацията на престъпните деяния и да обясни причините за това, д-р Кузманова съпоставително представя особеностите на наказуемостта на отделните състави през различните етапи от развитието на правната уредба. Това проследяване на промените в предвидените наказания дава възможност на автора много умело да очертае тяхното влияние върху реализирането на наказателната отговорност.

Исклучително удачен е подходът на автора за разгърнато изследване на правната уредба на свободата на религията от Търновската конституция до днес. Това позволява „разшифроването“ на основни положения, залегнали в наказателноправната уредба и даването на разумно обяснение за съществуването в действащия НК на редица неуместни изрази в диспозициите, съдържащи състави на престъпления против свободата на религията.

С приносен характер е и съпоставката на наказателноправната защита на свободата на религията с международните и европейските стандарти.

Ценно за наказателноправната теория и практика е въвеждането на нова класификация на разглежданите посегателства и обособяването им в две групи – „същински“ и „несъщински“ престъпления против свободата на религията;

Задълбоченото и комплексно изследване на свободата на религията и нейната наказателноправна защита е послужило на автора за конкретни предложения за усъвършенстване на законодателството. Д-р Кузманова не просто установява несъвършенства на правната уредба. Тя предлага конкретния промени в законодателството, които освен, че са основателни, са и формулирани безупречно от правно-техническа гледна точка.

За участие в конкурса кандидадът представя освен монография и още осем научни публикации (4 статии и 4 студии). Те анализират актуални и интересни въпроси (тълкувателната практика на ВКС, принципи на наказателното право, въпроси относно някои изпълнителни деяния по НК, наказателноправната защита на финансовата система и др.). Публикувани са в утвърдени юридически научно рецензирани издания на различни

университети. В тези публикации гл. ас. д-р Nicoleta Кузманова не се задоволява с това да ни представи фактите относно наказателноправни въпроси и проблеми. Тя има научната смелост да заяви своето критично отношение, да приведе относимите аргументи и да отстоява позицията си.

Познавам лично кандидата от дълги години и това ми дава основание да смятам, че всички тези високи научни постижения са резултат на дългогодишна и самостоятелна научно-изследователска дейност, преподаване и експертна дейност. Д-р Кузманова отдавна е изграден и самостоятелен учен, чийто стил е напълно разпознаваем в средите на специалистите по наказателно право.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид гореизложеното считам, че кандидатът **гл. ас. д-р Nicoleta Кузманова отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“,** посочени в чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на научни длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. С оглед на това **предлагам на научното жури да гласува положително и да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ гл. ас. д-р Nicoleta Кирилова Кузманова да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ в научна област: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Наказателно право).**

12.08.2022 г.

Доц. д-р Ралица Костадинова

.....